

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Kıymetli Basın Mensupları,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.
Meclis toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Gürcistan–Azerbaycan sınırında askeri kargo uçağımızın düşmesi sonucu 20 kahraman vatan evladımızın şehit olması, hepimizi derinden üzmüştür, aziz şehitlerimize Allah’tan rahmet, kederli ailelerine sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Bağımsızlık mücadelemize yön veren, fikirleriyle yolumuzu aydınlatan Cumhuriyetimizin kurucusu, Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü, ebediyete irtihalinin 87’nci yıldönümünde minnet, saygı ve özlemle anıyoruz.

Değerli Meclis Üyeleri,

2026 yılı bütçesinde, bir önceki yıla göre yüzde 28,5 artışla 18,9 trilyon TL gider, yüzde 26,5 artışla 16,2 trilyon TL gelir hedeflenmektedir. Bu çerçevede bütçeden tarıma ayrılan kaynak yüzde 25,8 artışla 880 milyar liraya çıkmaktadır. Bu tutarın içinde; tarımsal destek programları için yüzde 24,4 artışla 168 milyar liradır. Ancak gayrisafi millî hasılanın en az yüzde 1’i olması gerekirken yüzde 0,9 seviyesinde kalmaktadır. Yani tarımsal desteklerin bütçe içindeki payı yasal hedefle uyumlu değildir. Gerek bütçe görüşmelerinde gerek yıl içi ek bütçe ve ödenek aktarımlarıyla tarımsal desteklerin millî gelirin artırılmasının olumlu olacağı kanaatindeyiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Merkez Bankası’nın politika faizini %39,50’ye düşürmesini iş dünyası olarak olumlu karşılıyor ve bu adımın devamını diliyoruz. Ancak bu indirimin ticari kredi faizlerine de hızlı ve güçlü biçimde yansımaları beklediğimizi de özellikle vurgulamak istiyorum.

Diğer taraftan, ihracatçılara verilen döviz dönüşüm desteğinin süresinin 30 Nisan 2026’ya kadar uzatılmasını yerinde buluyoruz. Ne var ki, gerçek kişi işletmeler de tıpkı tüzel kişiliğe sahip firmalar gibi ihracat yapmakta, bankalara aynı döviz taahhütlerini sunmakta; buna rağmen döviz dönüşüm desteğinden faydalanamamaktadır. Bu durum, ilgili işletmeler açısından ticari rekabet gücünü zayıflatan haksız bir sonuç doğurmaktadır. Söz konusu uygulamanın değiştirilmesi için bugüne kadar gerek yazılı gerek sözlü olarak ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunduk, ancak henüz somut bir yanıt alamadık. Üyelerimizden gelen yoğun talep doğrultusunda bu konuda lobi faaliyetlerimizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

KOBİ’lere uygun şartlarda finansman desteği sağlamak amacıyla başlatılan TOBB Nefes Kredisi’nin ikinci paketinde, iş dünyamızdan gelen yoğun talep üzerine, TOBB’un girişimleriyle kredi hacmi 25 milyar TL’den 50 milyar TL’ye çıkarıldı. Böylece yalnızca 2025 yılı içinde TOBB Nefes Kredisi ile KOBİ’lerimize sağlanan toplam destek 80 milyar TL’ye ulaşmış olacak. Bu vesileyle, başta Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu ve Yönetimi olmak üzere, Kredi Garanti Fonu Yönetim Kurulu’na ve katkı sunan tüm bankalarımıza teşekkür ediyoruz.

Kentimizin ekonomik performansı bu dönemde, genel olarak, ülkemiz ortalamasının altında seyretmeye devam etmektedir. Turizm hareketliliği, ziyaretçi sayıları bakımından yüksek seyretmiş ve sezon nispi olarak uzamış olsa da bunun kentimize gelir ve katma değer yaratma verimliliği, maalesef düşük seyretmiştir. Sezon boyunca bu konularda yakınmalara maruz kaldık.

Açıklanan güncel veriler, tespitimizi teyit etmektedir. Ekim ayı itibariyle kurulan şirket sayısında ülkemizdeki % -3 azalışa karşılık kentimizde % -15 azalma yaşanmıştır. Kapanan şirket sayısında ise ülkemizdeki %10'luk artışa karşılık kentimizde % -7'lik azalma olmuştur. Ticari hayatın bir öncü göstergesi olarak çekle işlem hacminde de ülkemiz ortalamasının altında bir seyir yaşanmıştır. 2025 yılının ilk 10 ayında, geçen seneye göre, ülkemizdeki %25'lik çekle işlem hacmi artışına karşılık kentimizde ancak %5'lik bir artış yaşanabilmiştir. Yıllık enflasyon verisiyle birlikte değerlendirdiğimizde görüyoruz ki aslında reel olarak bir işlem hacmi düşüşü söz konusudur. Yani ticaret hacmimiz reel olarak 2024 yılına göre düşük durumdadır ve reel bir büyüme söz konusu değildir.

Kredi kullanımımız ülkemiz ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Bunun iki önemli sebebi bulunmaktadır. İlki düşük ekonomik hareketliliğe rağmen ciddi boyutta bir finansman ihtiyacımız bulunmaktadır. İkincisi ise temel karakteristik olarak ülkemiz ortalamasının üzerinde bir borcuna sadakat özelliğimiz bulunmaktadır. Nitekim protestolu senet tutarında ülkemizdeki yıllık %95 artışa karşılık kentimizde %63'lük artış olmuştur. Yine karşılıksız çek tutarında da benzer bir eğilimle ülkemizdeki %45'lik artışa karşılık kentimizde % -1'lik bir azalma söz konusudur. Yani kentimiz iş dünyası canla başla borcunu ödemeye çalışmıştır. Bu borç ödeme özelliğimizle kullandığımız toplam yıllık kredi tutarı ülkemizdeki %42'lik artışa karşılık kentimizde %52 artmıştır. Ticari kredilerimiz ise ülkemizdeki %37'lik artışa karşılık kentimizde %67 artmıştır. Tarımsal kredilerde ise ülkemizdeki %44'lük artışa karşılık kentimizde %40 artmıştır.

Tarımsal girdi maliyetlerindeki artış ne yazık ki devam etmektedir. Eylül ayındaki yıllık değişimlere baktığımızda; tohumda %33,33, enerjide %24,06, gübrede %51,78, tarım ilacında %17,40, veteriner hizmetlerinde %56,97, yemde %38,34 ve diğer kalemlerde %39,15 oranında artış gerçekleşmiştir. Eylül ayları itibarıyla bu seviyeler hem aylıkta hem yıllıkta 2022'den sonraki en yüksek oranlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tarım sektörü bir yandan maliyet baskısı ve finansmana erişimde zorluk yaşarken, diğer yandan iklim değişikliği ve doğal afetlere karşı kırılganlık, üreticimizi ve bizleri zorlamaktadır. Bu koşullar altında tarımın millî gelir içindeki payının gerilediğini görüyoruz: Bu gerileme, tarım ve gıda fiyatlarındaki yükselişi tetikleyen temel unsurlardan biridir. Tarım stratejik bir sektördür ve ülkemizin gıda güvenliği açısından kritik öneme sahiptir. Bu nedenle tarımsal üretimi koruyan, girdi maliyetlerini hafifleten ve sektörü yeniden büyüme patikasına taşıyacak politikalara her zamankinden daha fazla ihtiyaç duymaktayız.

Kentimizin ihracat performansı da bu dönemde ülkemiz ortalamasının altındadır. Açıklanan son veriler itibariyle toplam ihracat ülkemizde yıllık %4.4 artarken kentimizde % -3.3 azalmıştır. Tarım ve gıda ihracatımızda da benzer bir eğilim söz konusudur. Ülkemizdeki yıllık

% -0.4 azalışa karşılık kentimizde % -1.2 azalmıştır. Özellikle geçen yıldan bu yana yaşadığımız düşük ihracat performansının en önemli nedenleri aşırı değerli TL ve yüksek seyreden maliyet enflasyonu olmuştur.

Değerli Arkadaşlar,

Kasım ayı meslek komiteleri toplantılarımızda sektörlerimizi değerlendirdik. Üyelerimiz;

- Ukrayna'nın Türkiye menşeli taze domates ve salatalığa uyguladığı anti-damping vergilerinin fiilen maliyetleri artırarak rekabet gücümüzü zayıflattığını; mevsim normallerinin üzerindeki sıcaklıkların ürün arzını artırırken kaliteyi düşürdüğünü ve örtüaltı alanlarındaki artışın birim fiyatları aşağı çektiğini ifade etmişlerdir.
- Yaş sebze-meyve ihracatında analiz ücretlerinin, özellikle çok sayıda müstahsilden alım yapılan tırlarda kilogram başına ortalama 1 TL ilave maliyet oluşturduğunu, analiz ücretlerinin en ciddi gider kalemlerinden biri haline geldiğini, bu nedenle analiz ücretlerinin mutlaka yeniden ele alınması gerektiği vurgulamışlardır.
- Korkuteli ve Elmalı başta olmak üzere suya erişimde yaşanan sıkıntılar ve artan sondaj kuyularının etkileri, zeytin rekoltesindeki düşüş ve şap hastalığının olumsuz etkileri değerlendirilmiştir.
- Süt fiyatlarının yem maliyetlerindeki artışın gerisinde kalmasının, et-süt dengesi üzerindeki baskıyı artırdığı dile getirilmiştir.
- Kesme çiçekte ise küresel ekonomik daralmanın talebi olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Üyelerimizin altını çizdiği tüm bu sorunları ilgili mercilerle paylaşıyor, çözümü için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz. Borsamızın mutfağı olarak gördüğümüz meslek komitelerimizde emek veren tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

COP31 dönem başkanlığının ülkemize verilmesi, uluslararası alandaki görünürlüğümüzü artıracaktır. Liderler Zirvesi'nin İstanbul'da, ana konferansın Antalya'da yapılması Antalya'mıza değer katacaktır. 197 ülkenin iklim için aynı masaya oturacağı konferansta, Antalya'yı tarımdan turizme uzanan üretim gücü ve uluslararası organizasyon birikimiyle dünyaya anlatma fırsatı bulacağımıza inanıyorum. Emegi geçen herkese teşekkür ediyorum.

Son günlerde farklı illerimizde yaşanan gıda zehirlenmeleri, gıda güvenliği konusundaki haklı toplumsal hassasiyeti artırmış, denetimlerin de sıklaştırılmasına yol açmıştır. Bu gelişmeleri önemsiyoruz. Ancak esas hedefimizin denetime ihtiyaç bırakmayacak bilinçli ve kurallara uygun üretim kültürü olduğunu vurgulamak istiyorum.

Sözlerime son verirken;

Barışın ve bereketin simgesi olan Dünya Zeytin Gününüzü kutluyorum. Bu vesileyle, Antalya Tavşan Yüreği ve Manavgat Beylik gibi yerel çeşitlere sahip olan Antalya'mızın, kadim zeytin üretim merkezlerinden biri olduğunu vurgulamak isterim. Bu yıl paydaşlarımızla birlikte ilkini düzenleyeceğimiz "Antalya Zeytinyağı Kalite Yarışması" ile hem üreticilerimizi teşvik etmeyi hem de zeytinyağı kalitemizi en üst seviyeye taşımayı hedefliyoruz. Yarışmaya numune kabulü

1 Aralık 2025 tarihinde başlayacak olup, son başvuru tarihi 16 Ocak 2026'dır; tüm üreticilerimizi ve üyelerimizi yarışmaya katılmaya davet ediyorum.

Saygılarımla,
Halil BÜLBÜL
Yönetim Kurulu Başkan Vekili

